

столетия. Бердянск : Південна зоря; Запорож'є : Дикое Поле, 2010. 448 с.

3. «Повітова столиця». Літопис історії Бердянська очима кореспондентів «Одеського Вісника» (1876–1893 рр.) // Упорядники: І. І. Лиман, В. М. Константинова. Бердянськ – Невинномиськ : РА «Тандем – У», 2007. 378 с.

4. Шовчко В. Донецкий академический драматический театр г. Мариуполя : електрон. версія. URL : <http://zabytki.in.ua/ru/566/donetskii-akademicheskii-ordena-pocheta-oblastnoi-russkii-dramaticheskii-teatr-g-mariupolya> (дата звернення: 18.03.2019).

Олена Стойловська,
студентка 4 курсу
гуманітарно-економічного факультету
Наук. керівник: **Ю. Ю. Королевська,**
ст. викладач (БДПУ)

ХУДОЖНЯ САМОДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЧАСТИНА БОЛГАРСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ПІВНІЧНОГО ПРИАЗОВ'Я: С. ЛОЗУВАТКА

Актуальність теми. На теренах України проживає багато етносів, серед яких є і болгари. З моменту переселення болгар на простори Північного Приазов'я розпочалися суттєві зміни у житті місцевого населення. Через те, що політика нашої держави є виваженою, і сприяє добробуту і розвитку культурної та етнічної, мовної та релігійної самобутності, велике значення мають дослідження і висвітлення аспектів та особливостей болгарських культурних традицій народів Північного Приазов'я, які є вивченими не в повному обсязі.

Ступінь досліджуваності теми. Серед тих, хто зробив значний внесок у вивчення історії переселення болгар на теренах Північного Приазов'я, розвиток їх побутових процесів та особливостей культурних традицій, слід відзначити таких дослідників: Л. Паскалов, В. Мітков, С. Пачев, В. Мільчев.

Сутність дослідження. Території Північного Приазов'я, що були заселені приїжджими болгарами, ось вже більше ста років привертають увагу дослідників. Безпосередньо це стосувалося особливостей болгарської культури, яку переселенці принесли на ці землі. Із плином часу відбувається зміна культурних парадигм, під впливом подій з'являються нові цінності та спосіб світосприйняття, однак, як для болгарських переселенців, так і для сучасних людей, художня самодіяльність лишається формою задоволення естетичних потреб та можливістю самовираження. Художня самодіяльність дуже тісно пов'язана із болгарською народною творчістю.

Відмінною особливістю жителів с. Лозуватка є пошана та наслідування традицій своїх пращурів. У цьому селі існує народно-етнографічний ансамбль «Вайсал», який єдиний в Запорізькій області репрезентує болгарський автентичний фольклор (створений у 1937 році, сьогодні працює при Будинку культури с. Лозуватка Приморського р-ну Запорізької області [3]). Колектив за час свого існування завдяки художній виразності та акторській майстерності підкорив не лише сільську сцену, але

став бажаним гостем на районних та обласних сценічних площах. Учасники колективу виступають у національних костюмах. Концертні програми зазвичай супроводжувалися грою на музичних інструментах. Так, завдяки зусиллям «вайсальців» було дане друге життя багатьом напівзабутих пісням та танцям, болгарським обрядам та святкам [2].

Болгарська культура є явищем унікальним. Так, на одному із свят учасники колективу репрезентували глядачам народний звичай «Валявица», поширений серед болгар Приазов'я, який перейняли від своїх батьків та дідів. Молодь збирається для ткання ряднини, з якої потім виготовляють одяг. Прагнучи зробити тканину м'якшою, її поливають водою, цей процес називається «валявица». У той час, як одна частина молоді працює, інша – співає й танцює для піднесення настрою. Через деякий час міняються ролями. По завершенні роботи зустріч продовжується куштуванням національних страв, піснями й танцями [3].

Розглядаючи болгарську культуру Північного Приазов'я крізь призму художньої самодіяльності, варто згадати про такий аспект, як культурна ідентичність. Нації та етнічні групи творені (відповідними) культурами. Тобто, властива нації окрема культура вирізняє її з-поміж решти інших націй і презентує її в міжнародній спільноті. Так, серед «складників» болгарської культури фігурують традиції, ритуали, священні місця, міфи та мова, релігія, наслідуючи які, людина може (само)ідентифікувати себе як «болгарин» чи «болгарка», навіть якщо вона не є його прямим нащадком [1].

Основні висновки. Болгарська культура Північного Приазов'я є самобутнім явищем, що створювалося протягом багатьох років, формувалося під дією різних чинників і подій. Художня самодіяльність є невід'ємною частиною болгарської культури, неодмінним супутником болгарського етносу, і представлена у формі широкої соціальної активності: зразкові хори та ансамблі, танцювальні колективи, музикальні оркестри. Метою художньої самодіяльності є збереження та відтворення болгарської культури, зростання творчого потенціалу, створення сприятливих умов для культурної ідентифікації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лисий І. Я. Культурна ідентичність: культурні виміри націй у баченні М. Гібернау [Електронний ресурс] / І. Я. Лисий. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3162/Lysyi_Kulturna_identichnist_kulturni.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

2. Петишкіна Н. «Вайсал»: поем и танцуем до старости [Електронний ресурс] / Наталия Петишкіна // Местные вести. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://www.mv.org.ua/news/160601-vaikal_poem_i_tancuem_do_starosti.html.

3. Червенко О. Свято болгарської народної культури в Ук [Електронний ресурс] / Оксана Червенко // Народна творчість та етнографія. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/43395/21-Chervenko.pdf?sequence=1>.